

Editorial

Consell de Redacció de la *Revista de Treball Social* (RTS)

La proposició de llei de mesures transitòries i urgents per fer front al sensellarisme i erradicar-lo està en procés d'aprovació i és una iniciativa pionera a Europa. Una proposició de llei que es va veure estroncada el 2023 per la convocatòria d'eleccions i la dissolució del Parlament. Ara se n'ha emprès de nou la tramitació, tres anys després que es presentés al Parlament per primera vegada.

Les cinc entitats que promouen aquesta normativa –Arrels Fundació, Assís Centre d'Acol·lida, Càritas Catalunya, Comunitat de Sant Egidio Barcelona i Sant Joan de Déu Serveis Socials Barcelona–, amb el suport de set col·legis professionals, entre els quals destaca el TSCAT, la defineixen com una llei pels drets de les persones sense llar.

El director de la iniciativa legislativa i catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Antoni Milian i Massana, destaca que “La proposició de llei, quan s'aprovi, provocarà un canvi de paradigma, perquè per primera vegada un text legal s'ocuparà amb determinació de les persones vulnerables més excloses”.¹

Però el sensellarisme no afecta només les persones que dormen al ras, sinó també aquelles que busquen refugi en albergs, en serveis residencials per a dones o per a immigrants, persones que viuen en habitatges insegurs... Totes tenen en comú la falta d'un habitatge digne, accessible i assequible. Caldrà atendre també la inseguretat que comporta viure al carrer i totes les problemàtiques que s'hi poden associar.

La dimensió que en els darrers anys han adquirit les situacions de sensellarisme, així com la gravetat d'aquestes, ha fet reaccionar les institucions europees, que han denunciat la necessitat de superar el model tradicional actual per un que treballi per erradicar el sensellarisme.

Certament, al segle XXI és del tot inacceptable que milers de persones a Europa, i per extensió a Catalunya, visquin al carrer, en situacions d'inseguretat, i afectant les esferes de la salut física i mental, laboral, econòmica i relacional, que aboquen una part significativa d'aquesta població a la pobresa, a la marginació i a l'exclusió residencial i social.

L'Estatut de Catalunya protegeix el dret de la ciutadania en relació amb l'accés a l'habitatge i determina la responsabilitat de l'administració a satisfer-lo a través de l'article 26: “Les persones que no disposen dels recursos suficients tenen dret a accedir a un habitatge digne, per la qual cosa els poders públics han d'establir per llei un sistema de mesures que garanteixi aquest dret...”. Però no només s'han d'atendre les emergències, sinó que cal estimular la promoció d'habitatge de protecció oficial i altres

1 Càritas Catalunya. (2025, febrer 26). *La llei per fer front el sensellarisme torna al Parlament de Catalunya*. Recuperat 27 maig 2025, de <https://www.caritascatalunya.cat/noticias/la-lei-per-fer-front-el-sensellarisme-torna-al-parlament-de-catalunya/>

formes d'allotjament, especialment en règim de lloguer, per donar resposta al problema de tantes famílies i de persones grans, així com facilitar l'emancipació dels més joves.

Quan l'habitatge és un dret, l'administració té la responsabilitat de garantir-lo, però les polítiques socials en matèria d'habitatge no són prou efectives.

Judith Gifreu i Font, professora titular de Dret Administratiu i directora de la Càtedra d'Habitatge de la UAB, afirma que, davant l'esclat de la bombolla immobiliària l'any 2007, les administracions van reaccionar amb una bateria de mesures de xoc que prioritzaven evitar la pèrdua de l'habitatge per davant de garantir-ne l'accés. Així mateix, Gifreu apunta "diverses estratègies [...], com ara la mobilització d'habitatges buits, els programes de cessions de grans tenidors, l'exercici dels drets de tanteig i retracte, etc."²

En aquest sentit, Carme Trilla i Bellart,³ presidenta de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona i de la Fundació Hàbitat3, afirmava, en una entrevista de la Càtedra d'Habitatge Digne i Sostenible de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), que la situació de l'habitatge a Espanya és una situació greu des del punt de vista de la dificultat d'accés a l'habitatge en termes econòmics, sobretot a l'hora de mantenir l'habitatge, per la discrepància entre el cost de l'habitatge i els ingressos de les llars; és la bretxa entre preus i salaris.

Trilla afegia que el pressupost del govern tampoc és suficient per comptar amb un parc d'habitatge social que respongui a les necessitats de la ciutadania i augmentar aquest parc d'habitatges requereix temps, és un procés.

Sense recursos a l'administració, sembla que es delega la responsabilitat a les entitats socials i als mateixos usuaris. Són, per tant, els serveis socials els que s'activen per tal d'intentar donar resposta a la ciutadania i acompanyar-la en un procés que és poc encoratjador.

En la dificultat d'accés a l'habitatge radica molts cops el risc d'exclusió social i de cronificació de la pobresa. Tot i que les polítiques d'habitatge no són una competència exclusiva de la nostra professió, sí que intervenim sobre les conseqüències socials de tota mena que es deriven de la manca d'habitatge, gestionant situacions de gran impacte en les persones més vulnerables. Però no volem limitar la nostra funció a l'acció, volem ocupar un espai en el debat de les polítiques. En definitiva, hem d'analitzar des d'una perspectiva social i interdisciplinària la funció dels serveis socials i de les treballadores socials, i reivindicar el paper nuclear que podem tenir tant en el disseny com en la implementació de polítiques d'habitatge, de mesures que abordin l'exclusió residencial i el sensellarisme; i que siguin més efectives i resolutives.

² Gifreu i Font, Judith. (2023). Mecanismes de col·laboració publicoprivada per a la provisió i l'explotació econòmica d'habitatge assequible: un joc de suma positiva (CA-ES). *Revista Catalana de Dret Públic*, 66, 56-85. <https://doi.org/10.58992/rcdp.i66.2023.3998>

³ Trilla i Bellart, Carme. (2025, març 13). *Presente y futuro del acceso a la vivienda assequible en Cataluña y España* [Audio podcast]. Recuperat 27 maig 2025, de <https://open.spotify.com/episode/2dyKGbMnV2YkXMfKTOjDDE?si=1f226db63c654d32&nd=1&dlsi=355d24c5422a4650>